

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“พลังแห่งเดือน” เป็นความหมายที่แปลมาจากพระนาม “ภูมิพล” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของปวงชนชาวไทย นั่นหมายถึงคนไทยทั้งชาติต้องรวมใจให้เป็นหนึ่งเพื่อมาช่วยกันแก้ไขปัญหาของชาติ จากยุทธศาสตร์ “พลังแห่งเดือน” มีแนวทางในการอาชันยาสพติดคือ การปลูกพลังแห่งเดือนและการป้องกันการติดยาสพติดโดยการกระตุ้นและปลูกจิตสำนึกของประชาชนในชาติให้มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนตระหนักรถึงพิษภัยของยาสพติดที่มีต่อประเทศไทย และเกิดความมุ่งมั่นที่จะเข้าร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายาสพติด ข้อสำคัญคือการตระหนักรถึงมีจิตสำนึกด้วยว่าการที่จะสามารถอาชันยาสพติดได้ จะต้องเกิดมาจากการร่วมมือผนึกกำลังมิใช่หน้าที่ของบุคคลหรือองค์กรใดเพียงอย่างเดียว (อารีภักดี เงินบำรุง, 2545, หน้า 53-54) ทั้งนี้ เพราะไม่มีประเทศใดในโลกที่สามารถรับมือกับปัญหายาสพติดได้แต่เพียงลำพัง การแก้ไขปัญหายาสพติดให้ถูกลงหรือบรรเทาลง ได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งประเทศที่เป็นแหล่งผลิตและประเทศที่เป็นตลาดรองรับ รวมทั้งประเทศที่เป็นทางผ่านของยาสพติดเหล่านั้น (นพพร ณอนพงษ์, 2545, หน้า 4) ปัญหายาสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสังคมส่วนรวมในทุกด้าน นับตั้งแต่ด้านสุขภาพร่างกาย ครอบครัว เศรษฐกิจ ชุมชนและสังคมตลอดจนความมั่นคงของประเทศชาติ (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาสพติด สำนักงานดีอีไอและเทคโนโลยี, 2545) สำหรับประเทศไทยแม้ว่าจะมีโครงการมาตรการทางกฎหมายออกมากวบคุณ มีการรวบรวมรวมทั้งการรณรงค์ต่าง ๆ มาโดยตลอด แต่สถานการณ์ของปัญหาสารเสพติดยังไม่ลดลง สารเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดที่สำคัญได้แก่ ยาบ้า กัญชา การพินเนอร์ เอโรอีน (การสาธารณสุขไทย, 2541) จำนวนผู้ติดยาสพติดในปีพุทธศักราช 2544 สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาสพติดได้มอบให้สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยร่วมกันวิจัยเพื่อสำรวจจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดพบว่ามีจำนวนผู้ที่เคยใช้ 7,312,000 คน ผู้เคยใช้ในรอบ 30 วัน ที่ผ่านมาหรือผู้ติดยานาน 999,722 คน มากที่สุดในภาคเหนือ อายุที่ใช้มากที่สุด 25-65 ปี และกลุ่มรองลงมาได้แก่ อายุ 12-24 ปี (หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน, 2545, หน้า 32) หากการศึกษาสภาพปัจจุบันของสังคม พบร่วมกับตัวบ่งชี้ของผู้ติดยาสพติดเกิดจากอิทธิพลของ

เพื่อน (วันที่นี้ยัง จันทร์อุ่น, 2543) สังคมภาคหัวใจร่วมกับการออกกำลังกายด้วยการเล่นกีฬามีผลต่อ การดำเนินยาสพติดซึ่งในปัจจุบันการกีฬามีบทบาทในสังคมมุขย์มากับนิสัยและนักการศึกษา มีความเชื่อถือและยอมรับกันว่าถึงโลกมีความเรียบง่ายที่สุดแล้วในการออกกำลังกายด้วยการเล่นกีฬามีความ สำคัญยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคนและชีวิตของบ้านเมือง (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2531, คำนำ) และการเล่นกีฬานี้ใช้เป็นแต่เพียงกิจกรรมทางเลือกที่เบี่ยงเบนความสนใจของเยาวชนให้ห่างไกล ยาสพติดเท่านั้น แต่ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์เชื่อว่าเมื่อมนุษย์ได้ออกกำลังกายจากการเล่นกีฬา จะทำให้หัวใจทำงานให้สมองหลังสารเคมีประเทอโนเดอร์ฟีน (endorphine) โคลาไมน์ (dopamine) นอร์แอдрีนาลีน (noradrenaline) เป็นต้น สารเหล่านี้จะทำให้จิตใจเบิกบานแจ่มใสทำให้มีความ สุขเกิดความสมดุลทางเคมีในร่างกาย ทำให้สุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์มีกำลังวังชาโรคภัยไข้เจ็บ เกิดขึ้นได้ยาก ผู้ที่เจ็บป่วยเป็นโรคต่าง ๆ อาการจะไม่กำเริบหากร่างกายมีสารเหล่านี้อยู่ ความจริง สารกลุ่มนี้มิได้หลังออกจากร่องไว้ท่อให้สมองเมื่อมีการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเท่านั้น แต่ยัง สามารถหลังต่อเมื่อมนุษย์คลานนั่นมาสปาร์จิตใจที่สงบจากการทำสมาธิ หรือเกิดปฏิยัติความสำเร็จ ของตนเองหรือของผู้อื่นไม่มีจิตอิจฉาริษยา ไม่ร่าร้อน ไม่เครียดแครื้น ชิ้งชัง และมีแนวคิดในทาง บวก (positive thinking) ด้วยหลักการดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ป่วยหายใจดีกว่านิสัยเดิมกับนิสัยเดิม ให้ความสำเร็จ กับการรักษาควบคู่ไปกับการพยาบาลรักษาโรคแบบแพทย์แผนปัจจุบัน เช่นเดียวกับนิสัยเดิม ให้ความสำเร็จ กับการ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอหรือนิยมเล่นกีฬา ซึ่งจะส่งผลทำให้สารเคมีประเทอโนเดอร์ฟีน โคลาไมน์ นอร์แอдрีนาลีน หลังจากต่อเมื่อไว้ท่อให้สมองอย่างเป็นปกติ โดยมีความสมดุลทางเคมี ในร่างกายอยู่เป็นนิจ จิตใจเบิกบานสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ มีความสุขจึงทำให้มีผู้เรียกสารเคมี กลุ่มนี้ว่า “สารสุข” ในทำนองเดียวกันหากนิสัยเดิมกับนิสัยเดิม ให้ความสำเร็จ กับการ ออกกำลังกายจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะสร้างความสุขให้กับตนเองได้อย่างง่ายดาย ความสุขจากการออกกำลังกาย ด้วยการเล่นกีฬาจึงเป็นความสุขที่ได้จากการทำงานของกล้ามเนื้อที่หลัง “สารสุข” หรือเรียกว่า สารเอนเดอร์ฟีน โคลาไมน์ นอร์แอдрีนาลีน ออกมานิปริมาณที่ทำให้เกิดความสมดุลทางเคมีใน ร่างกาย แต่การใช้ยาสพติดโดยเฉพาะยาบ้าจะทำให้สารเคมีกลุ่มนี้หลังออกมานิปริมาณมาก มาก จึง อันตรายต่อร่างกายโดยเฉพาะการทำลายเซลล์สมองส่งผลให้เกิดอาการ วิกฤติ บ้า คลั่ง ดังที่ปรากฏตามข่าวที่สื่อมวลชนได้เผยแพร่อยู่ไม่เว้นแต่ละวัน จริงอยู่ที่ผู้มีประสบการณ์ใช้ยาสพ ติดบอกว่ายาสพติดทำให้เขามีความสุข แต่ความสุขที่ได้รับนั้นเป็นความสุขในระยะแรกที่สารเคมี

เหล่านี้ลูกกระตุนให้หลังอ กมาแต่เนื่องจากยาเสพติดมีฤทธิ์ทางเ กสัชทำให้เสพติด กล่าวคือต้องใช้ปริมาณเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ยาเสพติดเหล่านี้จึงไปกระตุนการทำงานของเซลล์สมองให้ทำงานเพิ่มขึ้น มีการส่งสารสื่อประสาทให้แก่กันเร็วขึ้น กลุ่มสารเคมีประเทนนี้จะทำให้เกิดอาการประสาทหลอน หัวเราะ ก้าวไว้ ดูดัน โ หดร้าย มีอาการทางจิตลักษณะเป็นโรคจิตเภท (Sohizo-phrenia) นอกจากรู้สึกประเทนอร์แอครีนแล้ว ที่หลังอ กมาจำนวนมากกินไปบันทึกจะทำให้หัวใจเต้นเร็วและอาจทำให้หัวใจขาดชั้งได้รวมทั้งจะทำให้ความดันโลหิตสูง ทำให้เด่นเลือดฟอยในสมองแตกและกลา ยเป็นอันพฤกษ์ อัมพาตได้ นอกจากรู้สึกประเทนแล้วไปควบคุมศูนย์ควบคุมอ พอพีไทด์ (appetite) ซึ่งเป็นศูนย์ควบคุมความอยากอาหารทำให้ผู้เสพยาบ้าไม่นึกอยากรับประทานอาหารจนทำให้ร่างกายทรุดโทรม นอกจากรู้สึกประเทนแล้วไปรับประทานอาหารและพฤติกรรมได้รับโดยการวัดฮอร์โมนเพศชาย (testosterone) ของผู้เสพยาบ้าพบว่าฮอร์โมนลดต่ำลงมากกว่าคนปกติที่ไม่เสพยาบ้า ดังนั้นยาบ้าจึงมิได้เป็นยาที่ช่วยให้เกิดกิจกรรมทางเพศตามที่ต้องการแต่อย่างใด แต่กลับเป็นตัวบันทอนสมรรถภาพทางเพศให้ลดต่ำลงอีกด้วยซ้ำ จึงอาจกล่าวได้ว่าการใช้ยาเสพติดเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสุขสนุกสนานนั้นเป็นเรื่องที่ลงทุนคุ้มค่า แม้เด็กจากยาบ้าหรืออดตายมาได้ก็อาจกลา ยเป็นโรคที่เกิดขึ้นกับสมองและอาจถึงขั้นวิกฤติ บ้าคลั่ง ความ “สุข” ในชีวิตที่จะพึงมีก็กลา ยเป็นความ “สุก” แบบสุกๆ ดิบๆ หรือสุกແะไปในที่สุด กฎหมายหรือรหัสในการเปิดไปสู่ประตุแห่ง “ความสุข” ที่แท้จริงจึงอยู่ที่ “กีฬา” มิใช่ “ยาเสพติด” (วันนี้ยังขันทร์อีม, 2545, หน้า 74-75)

เยาวชนกับการกีฬา กีฬานี้เป็นของดีที่ทุกๆ คนควรเล่น แต่ถ้าเล่นให้เป็นก็จะเกิดประโยชน์อย่างมากที่สุดในด้านร่างกายและจิตใจแก่ผู้เล่นและผู้รับชม นอกจากจะทำให้ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดีแล้วยังทำให้เป็นผู้ที่มีจิตใจ เป็นที่ชื่นชอบของคนที่เราชื่อกัน เช่น รู้แพ้ รู้ชนะ มีความอดทน มีความสามัคคี และการเสียสละ (เบมรัตน์ มีทวี, 2524, หน้า 34) ดังวิถีที่ว่า “เล่นกีฬาวันละนิดชีวิตจะสดใส” (สมชาย เชี่ยวชาญ, 2524, หน้า 27-29) กีฬาช่วยคน คนช่วยพัฒนาประเทศ กีฬาสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย บ้านเมือง และยังทำให้จิตใจเป็นบาน แจ่มใส ร่างกายแข็งแรง ต่อต้านโรคภัยไข้เจ็บได้ กีฬายังเชื่อมความสัมพันธ์ในศรีบันประเทศต่างๆ (ศศิธร อาชญาดา, 2524, หน้า 28-29) และพ่อแม่ทุกคนย้อมมีความประรรณษาให้ลูกอันเป็นแก้วตาดวงใจเป็นคนดี เรียนเก่ง และมีความสุข มีความขันหมุนเพียร ทั้งการเล่าเรียน มีความรู้สูงๆ เมื่อเรียนจบแล้วสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ มีคุณรองที่ดีแต่งงานกันและอยู่กินกันอย่างมีความสุข มีลูกที่ดีสืบทอดวงศ์ตระกูลต่อไป อย่างไรก็ตามมีพ่อแม่จำนวนมากต้องผิดหวัง เพราะลูกไม่ได้ดีย่างที่ตั้งใจไว้ และประพฤติในทางเสื่อมเสีย เช่น ติดยาเสพติด เป็นเด็กเกรด มีเรื่องซกต้อยกันอยู่ประจำ หนึ่งโรงเรียน

คงเพื่อนไม่ดี ขอบคุณเหล่าแต่เที่ยวสถานเริงรมย์อยู่เป็นนิจ ก่ออาชญากรรมและลูกจับเข้าคุก ในที่สุดพ่อแม่มักจะมีคำว่า “ทำไมสิ่งแวดล้อมต้องมาเกิดกับลูกฉันด้วย หัง ๆ ที่ลันเก้เลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนเขาอย่างดีที่สุดแล้ว” หรือ “เลี้ยงลูกอย่างไรให้รอดปลอดภัยจากยาเสพติด” ด้วยเหตุผลของการเสพยาเสพติดมาตรการในการแก้ปัญหายาเสพติดจึงนำจักรอบกลุ่มทุกประเด็น เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดประสบผลสำเร็จได้ ประกอบด้วยต่างเสริมความรู้ในการเดียงถูก ในวัยเด็ก ส่งเสริมความรู้การเดียงถูกในวัยรุ่นและเยาวชน ส่งเสริมและสนับสนุนสิ่งแวดล้อมที่สร้างสรรค์ในทางที่ดี ส่งเสริมและสนับสนุนค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ที่ดีงาม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนมีทักษะชีวิต ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดอย่างถูกต้อง จัดระเบียบสังคมที่เกี่ยวข้องกับสถานเริงรมย์ทุกแห่ง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคผู้ดูแล ภาคผู้ผลิต ผู้ค้า อย่างเป็นระบบจริงจังและต่อเนื่อง บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด (สูรศักดิ์ โควสุกัทร์, 2544, หน้า 26)

โครงการฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัยยาเสพติด มีหน่วยงานและองค์กรหลายแห่งได้ดำเนินโครงการ แต่ในส่วนของโรงเรียนมัธยมบ้านนาฯ ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เพียงแห่งเดียวในประเทศไทยที่สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาลฯ ล้วน โรงเรียนตำรวจนครบาลฯ ตรวจตราเวนชัยเด่นอื่น ๆ ได้เปิดสอนเพียงระดับประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบและพื้นที่ใกล้เคียง ของโรงเรียนมัธยมบ้านนาฯ ปรากฏว่ามีวัยรุ่นติดยาเสพติดและอยู่ในภาวะกลุ่มเสี่ยงจำนวนมาก เพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด โรงเรียนมัธยมบ้านนาฯ จึงได้จัดโครงการฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐาน เพื่อต้านภัยยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมบ้านนาฯ ของตำรวจนครบาลฯ ผู้วิจัยในฐานะผู้ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ดังกล่าว และเห็นถึงความสำคัญในการจัดดำเนินการ โครงการฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัยยาเสพติด โดยใช้รูปแบบของการประเมินแบบจำลองชิปป์ (CIPP Model)

เป็นกระบวนการคิด ด้วยเหตุผลที่ว่าแบบจำลองชิปป์ เป็นรูปแบบหนึ่งซึ่งสร้างขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินโครงการ อันที่จะบ่งชี้ถึงขาดเด่น บุคคลอย่างวิธีดำเนินงาน พิจารณาโครงการ ให้ด้วยข้อมูลข้อบ่งคร่องกระบวนการของกระบวนการอบรม การประเมิน โครงการแบบจำลองชิปป์ นั้นไม่เพียงแต่ประเมินว่าการให้ความรู้ และการควบคุมป้องกันการติดยาเสพติดตามวัตถุประสงค์ หรือไม่เท่านั้น แต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้ได้รายละเอียดต่าง ๆ ที่ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอีกด้วย โดยเฉพาะการประเมินโครงการฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัยยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมบ้านนาฯ ของตำรวจนครบาลฯ ซึ่งได้ดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณเพื่อเสนอข้อมูลที่จำเป็นให้กับผู้บริหาร ได้ปรับปรุง แก้ไข โครงการและวิธีดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการจัดดำเนินงาน โครงการครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการฝึกหักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัยยาเสพติดในโรงเรียนมัธยม
บ้านนาขาวของตำบลระเวนชายแดน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านสภาวะแวดล้อม (context evaluation)
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (input evaluation)
3. ด้านกระบวนการ (process evaluation)
4. ด้านผลผลิต (product evaluation)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบผลการประเมินโครงการฝึกหักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัยยาเสพติด
ในโรงเรียนมัธยมบ้านนาขาวของตำบลระเวนชายแดน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม
ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
2. ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะของ โครงการฝึกหักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัย
ยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมบ้านนาขาวของตำบลระเวนชายแดน
3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการฝึกหักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัยยาเสพติด
ในโรงเรียนมัธยมบ้านนาขาวของตำบลระเวนชายแดน ให้มีความเหมาะสมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการฝึกหักษะกีฬาขั้นพื้นฐาน
เพื่อต้านภัยยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมบ้านนาขาวของตำบลระเวนชายแดน ที่ดำเนินการระหว่าง
วันที่ 15 มิถุนายน ถึงวันที่ 30 กันยายน 2546 โดยใช้แบบจำลองชิปป์ เป็นรูปแบบสำหรับการ
ประเมิน ประกอบด้วย

- 1.1 สภาวะแวดล้อม
- 1.2 ปัจจัยนำเข้า
- 1.3 กระบวนการ
- 1.4 ผลผลิต

2. ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง ใน การวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่าง ณ ช่วงเวลาที่ดำเนินโครงการ ฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัยยาสปอร์ตในโรงเรียนมัธยมบ้านนาฯ ของตัวรวม ตรวจสอบรายเด่น ซึ่งเป็นโครงการที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จำนวน 104 คน ประกอบด้วย

2.1 เยาวชนที่มีอายุ 14-18 ปี ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน

2.2 ตัวรวมตรวจสอบรายเด่น จำนวน 34 คน

2.3 ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล กำนัน ครุฑใหญ่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน พระภิกษุ เจ้าหน้าที่อนามัย จำนวน 20 คน

3. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเมื่อสิ้นสุดโครงการในปีงบประมาณ 2546 ของโครงการ ฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัยยาสปอร์ตในโรงเรียนมัธยมบ้านนาฯ ของตัวรวม ตรวจสอบรายเด่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการตัดสินคุณค่า เพื่อตัดสินใจ เกี่ยวกับคุณค่าของโครงการ ฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัยยาสปอร์ตในโรงเรียนมัธยม บ้านนาฯ ของตัวรวมตรวจสอบรายเด่นอย่างมีระบบ โดยการประเมินจากการตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย การประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 สภาพแวดล้อม (context) คือ จุดประสงค์ของโครงการ ลักษณะของชุมชน สภาพความต้องการของสังคม ความต้องการของบุคคล การดำเนินงานของโครงการ ความเห็นชอบของการจัดโครงการในชุมชน ลักษณะการสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา

1.2 ปัจจัยนำเข้า (input) คือ ผู้เข้าร่วมโครงการ คุณภาพบุคลากร งบประมาณ สถานที่และอุปกรณ์

1.3 กระบวนการ (process) คือ การดำเนินงานโครงการ และกิจกรรมของโครงการ ฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัยยาสปอร์ต

1.4 ผลผลิต (product) คือ ประสิทธิภาพของผู้ผ่านโครงการ การแสดงออกของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง และประโยชน์ที่ได้รับ

2. โครงการ ฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อต้านภัยยาสปอร์ตในโรงเรียนมัธยมบ้านนาฯ ของตัวรวม ตรวจสอบรายเด่น หมายถึง โครงการที่ทำการอบรมหรือการให้ความรู้ โดยการทำกิจกรรมก่อภารกิจ กลุ่มแก่เยาวชนของตัวรวม ตรวจสอบรายเด่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ

2.1 ต้านภัยยาสปอร์ต และเยาวชนห่างไกลยาสปอร์ต

- 2.2 พัฒนาร่างกาย พลานมัยให้สมบูรณ์แข็งแรง
- 2.3 ส่งเสริมทักษะกีฬาขั้นพื้นฐานสำหรับการเล่นกีฬา
- 2.4 ส่งเสริมให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- 2.5 ฝึกให้เยาวชนมีระเบียบวินัย มีความอดทน เสียสละ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีการทำงานเป็นหน่วยคณะ

3. โรงเรียนมัธยมบ้านนาฯ หมายถึง โรงเรียนที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีพระราชทาน ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมเพียงแห่งเดียวที่สังกัดกองบัญชาการตำรวจตะรา雭urenชายแดน จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.กศน.)

4. เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อค้านภัยยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมบ้านนาฯของตำรวจตะรา雭urenชายแดน

5. การฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การฝึกทักษะกีฬาพื้นฐานในการเด่นอย่างเฉพาะเจาะจงตามประเภทกีฬาที่ฝึก โดยการฝึกท่าทางหรือการเคลื่อนไหวที่ให้ประสิทธิภาพมากที่สุด ประยุกต์กำลังที่สุด ซึ่งในกีฬาแต่ละประเภทได้กำหนดไว้หรือมีแบบวิธี (ธวัช วีระศิริวัฒน์, 2538, หน้า 8)

6. ตรวจตราเงนชายแดน หมายถึง ตรวจตราเงนชายแดนที่ทำหน้าที่ครุปฏิบัติหน้าที่ให้การศึกษาแก่นักเรียน เยาวชน ประชาชนในโรงเรียนมัธยมบ้านนาฯและบริเวณใกล้เคียง

7. ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล กำนัน ครุใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน เจ้าอาวาสวัดบ้านนาฯ เจ้าหน้าที่อนามัย

8. กลุ่มเดี่ยง หมายถึง กลุ่มนักกีฬาที่มีพฤติกรรมเดี่ยงและมีโอกาสที่จะถูกหักโขงเข้าหา ยาเสพติดได้ง่ายซึ่งจะต้องมีมาตรการเชิงรุกมากกว่ากลุ่มปกติ

9. การวิเคราะห์หัวข้อตามแนวทางของสาขาวิชา (SWOT Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์แบบแยกแยะปัจจัยจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ คือ

ปัจจัยภายใน เป็นปัจจัยที่องค์กรสามารถควบคุมได้ ได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness)

ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์กร ได้แก่ โอกาส (Opportunities) อุปสรรค (Threats)